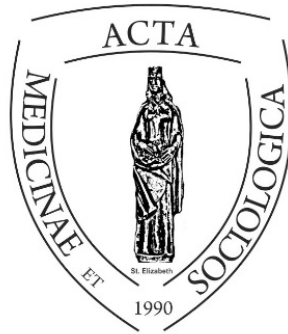

UNIVERSITY
OF DEBRECEN

FACULTY OF
HEALTH
NYÍREGYHÁZA

ACTA
MEDSOC
VOLUME 7.
2016

Médiahasználat a nyíregyházi ifjúság (15-29 évesek) körében Új eszközök – új generáció?

Media Use among Youth (15-29) in Nyíregyháza. New Tools – New Generation?

Husztí Éva – Takács Péter

Abstract

Media use among the youth in Nyíregyháza (15-29). New tools – new generation? Based on results of youth research in Nyíregyháza, this paper shows the main characteristics of using media, moreover compares these data to the results of latest nationwide youth research from 2012. Analysis expands using different type of media of two age groups, 15-18 years and 19-29 years.

The first part of the study deals with possession, application and access of media facilities (IT, computing) among youth. Then the study discuss the role of the media in the everyday life of the examined age groups. The third part of the paper covers the topic of using internet, like playing, entertainment, application to study and work. The following part reveals characteristics of using public portals in the two age

groups. Besides to keeping contact and changing news, the extent of egocentric network (number of friends and acquaintances) was appeared in this part. The fifth, short chapter studies the Gutenberg galaxies, and examines the book ownership among youth. The next part of the paper analyses the role of the various reachable form information resources. The paper puts off the importance and accuracy of the different resources as them is observed by youth. The multitasking and the parallel attention are typical to young people of our time. The study shows detailed this topic in the latest chapter.

Keywords: media, youth, application media, possession media facilities, the role of the media, using internet, using public portals, multitasking

DOI: 10.19055/ams.2016.7/20-21/5

Absztrakt

A tanulmányunk a médiahasználat jellegzetességeit mutatja be a Nyíregyházán, 2015-ben lezajlott ifjúságkutatás során nyert adatok alapján, továbbá összehasonlítja a nyíregyházi adatokat a legutóbbi országos adatfelvétel eredményeivel. Az elemzés kiterjed a 15-18 éves, illetve a 19-29 éves korosztály médiahasználatának vizsgálatára is.

A *dolgozat első* része az informatikai és számítástechnikai eszközök meglétét, használatát és a fiatalok általi birtoklását tárgyalja. Ebbe a körbe beletartozik az informatikai eszköznek az elérése, valamint annak hálózatos, internetes használata is. A *második* rész a média mindennapi életben betöltött szerepével foglalkozik. Az internet használatának részleteit a *harmadik* fejezet fedi le. A tárgyalt kérdések az interneten történő játéokra, szórakozásra, tanulásra és munkára vonatkoztak. *Negyedik*ként a tanulmány a két vizsgált korcsoport közösségi portálok használatára vonatkozó jellegzetességeit tárja fel. A kapcsolattartás és hírcsere adatain kívül az internetes ismerősök, barátok száma is megjelent a felmérésben. Az *ötödik*, rövid rész a könyvek világát vizsgálja. Az ifjúság által különböző formákban elérhető információforrások szerepét elemzi a *hatodik* rész. Itt mind a különböző források fontosságának, mind azok hitelességének megítélése is szerepet kapott. Jellemző korunk fiataljaira a figyelem megosztottsága, a párhuzamos figyelem. Ezekre vonatkozó kérdések elemzése került a *hetedik*, egyben utolsó elemző részbe.

Kulcsszavak: média, fiatalok, informatikai és számítástechnikai eszközök használata, birtoklása, a média szerepe, internethasználat, közösségi oldalak használata, multitasking

Bevezetés

A „Nyíregyháza Ifjúsága 2015” című kutatás egyik legnagyobb érdeklődésére számot tartó eleme minden bizonnyal a fiatalok médiafogyasztásával foglalkozó terület. A kutatási kérdőívekben külön blokként szerepeltek a „Média” kérdései – mindkét vizsgálati korcsoport (15-18 évesek és 19-29 évesek csoportjai) esetében. Azon túl, hogy ezzel mód nyílt az országos trendekhez hasonlítani az összegzett városi adatokat; a két korcsoportra vonatkozóan külön-külön is lehetővé vált az összehasonlítás. Az országos adatokkal való összevetést a „Magyar Ifjúság 2012” kutatásról megjelent tanulmánykötetek (Székely, 2013; Nagy-Székely, 2014; Nagy-Székely, 2015) biztosítják.

A 2015-ös nyíregyházi felmérésben 240 fő 15 és 18 év közötti (fiatalabb korcsoport – átlagéletkor 16,5 év); valamint 493 fő 19 és 29 év közötti fiatal (idősebb korcsoport – átlagéletkor 23,8 év) érték el a kérdezőbiztosok (teljes minta 733 fő). A fiatalabbakra nyilván jellemzőbb az, hogy a megkérdezéskor iskolába jártak, családjukkal éltek; még kevésbé érintette meg őket az önálló lét és a munka világa. Az idősebbek egy része még jelenleg is tanul – sokszor otthonától, családjától távolabbi környezetben él. Ők már inkább találkoztak az önálló élet örömeivel és nehézségeivel. Ezt tükrözik jelen kötet más írásai.

Ahogy az a 2012-es országos kutatás eredményei is világosan tükrözik, az egész világot érintő elektronikai-hírközlési változások, ezzel együtt a médiaipar fejlődése nagymértékben befolyásolja és meghatározza a most felnövő generációt, illetve napjaink fiatal felnőttjeit. Általánosságban elmondható, hogy a *fiatalokra jellemző a digitális írástudás magas szintje, a különböző eszközök párhuzamos alkalmazásának képessége és az erre való igény, illetve a nagyfokú nyitottság mindenféle technológiai és tartalmi újításra* (Livingston, 2002; Kitta, 2012).

A továbbiakban jelen *tanulmány első* fejezete az informatikai és számítástechnikai eszközök meglétét, használatát és a fiatalok általi birtoklását tárgyalja. Ebbe a körbe beletartozik magának az informatikai eszköznek az elérése, valamint annak hálózatos, internetes használata is. A *második* nagy fejezet a média mindennapi életben betöltött szerepével foglalkozik. Itt a kérdőív többek között percekben megadott pontos időadatokra is rákérdezett. Az internet használatának részleteit a *harmadik* fejezet fedi le. A tárgyalt kérdések az interneten történő játéka, szórakozásra, tanulásra és munkára vonatkoztak. *Negyedik*ként a dolgozat a két korcsoport közösségi portálok használatára vonatkozó jellegzetességeit tárja fel. A kapcsolattartás és hírcsere adatain kívül az internetes ismerősök, barátok száma is megjelent a felmérésben. Az *ötödik*, rövid fejezet a könyvek világát vizsgálja. Az ifjúság által különböző formákban elérhető információforrások szerepét elemzi a *hatodik* rész. Itt mind a különböző források fontosságának, mind azok hitelességének megítélése is szerepet kapott. Jellemző korunk fiataljaira a figyelem megosztottsága, a párhuzamos

figyelem. Ezekre vonatkozó kérdések elemzése került a *hetedik*, egyben utolsó elemző részbe.

A leírásban az ország egészére történő hivatkozás minden esetben a 2012-es országos felmérésre vonatkozik, a nyíregyházi és megyei adatok pedig a 2015-ös helyi felmérést jelentik.

Néhány gondolat az elemzések értékeléséhez, értelmezéséhez

Még mielőtt a médiahasználat részleteire kerülne sor a szerzők itt, a bevezetőben fontosnak tartanak kiemelni több olyan jellemző sajátosságot, amelyek talán segítenek megérteni a nyíregyházi és országos felmérések közötti különbségek egy részét, és amelyek sok esetben már magyarázó alapot nyújthatnak a feltárt jellegzetességekre.

1. A legutóbbi országos felmérés 2012-es eredményei óta eltelt három évben a vizsgált területen – *médiahasználat, kommunikációs és informatikai eszközök használata – jelentős változások* történtek. Jellemző az iparágra a három-öt éves periódusok kimutathatósága, amelyet a kutatások is tükröznek. Az okostelefonok fejlődését vizsgálva a 2011-es év jelentett alapvető változást ebben az informatikai szegmensben. Például 2010-ben a Google Android rendszere 9%-os részesedéssel nem volt az első három piaci helyezett között. 2011-ben azonban az Androidos rendszerek már 36%-kal vezető helyre ugrottak (http1). A változások Magyarországon 2012 körül kezdtek el igazán leképeződni. Napjainkra, 2015-re a helyzet ismét átalakulóban van. Az iparág vezető szereplői arról kezdtek nyilatkozni, hogy az eszközök fizikai fejlesztése egyre inkább eléri (innovációs és gazdasági megtérülés szempontjából) a lehetséges határokat. A fejlesztések fő területei átköltöznek az okostelefonok köré: „Az okostelefon szerepét csökkenti, hogy a nagy szereplők immár arra törekednek, hogy a telefon köré-mellé-fölé egy új metaplatformot építsenek, amelyben koherens szolgáltatássá olvad össze minden, a dokumentumkezelés, a keresés, az alkalmazások, a fotókezelés és ezernyi más kiegészítő képesség.” (Gálffy, 2015) Kijelenthető – a tárgyakat megszemélyesítve –, hogy ezek az eszközök keresik a mindennapi életben a helyüket. Egy részük minden bizonnyal kiesik a felhasználók érdeklődési köréből és elfelejtődnek, más részük viszont igen szorosan beépülhet hétköznapjainkba a jövőben. Gondolhatunk itt olyan példákra az egészségügy (pld. pacemaker, CT), a közlekedés (pld. autó-elektronika, repülés) és más területeken, amelyekben ma már „láthatatlanul” segítik, szolgálják, meghibásodásuk esetén pedig gátolják, bosszantják alkalmazóikat.

2012-ben az országos felmérés még nem mérhette ezeket a változásokat, viszont a 2015-ös nyíregyházi felmérés már világosan tükrözi a trendek térhódítását a nyíregyházi fiatalok körében – és jelzi az országos viszonyok várható alakulását, amit a következő felmérésekben láthatunk majd.

2. A 2012-es felmérés a **régióra**, a **megyére** és a **kisebb településekre** vonatkozólag meglehetősen **szomorú képet** vetít elénk mind teljes felmérés, mind a médiahasználat tekintetében: „A munkanélküliség és az alacsony bevételek a régió megyéi közül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében mutatkoznak a legsúlyosabbnak, de a másik két megyében is kedvezőtlenebb a helyzet az országosan megfigyelhetőnél: a fiatalok jelentős hányada havi szinten szembesül anyagi gondokkal, a bevételeik nem fedezik a kiadásaikat. Megtakarítással jellemzően nem tudnak élni, nagy többségük még alkalmilag sem tud félretenni.

Ugyancsak jelentősek a kulturális és digitális fogyasztás területi egyenlőtlenségei. A 2012-es kutatás adatai szerint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei fiatalok az országosan jellemzőnél jóval nagyobb mértékben soha nem jut el kulturális intézményekbe. Az egyenlőtlenségeket tovább növeli, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei fiatalok rendkívül alacsony hányada használ számítógépet, illetve internetet. E két tényező esetében különösen nagy szakadék mutatkozott nem csak a megyék, de a régió települései között is: a kistelepüléseken élő fiatalok hátránya markánsan mutatkozik meg. Vagyis a régió községekben élő fiataljainak helyzete a legtöbb szempontból lényegesen kedvezőtlenebb, mint ami a régió egészére vagy a megyékre vonatkozó képből kirajzolódik.” (Szabó, Nagy, 2012)

„A kutatás megállapította, hogy a teljes digitális elszigeteltségben élő fiatalok táborát nem jellemezte komolyabb lemorzsolódás 2008 és 2012 között. Vagyis, létezik egy olyan, a fiatalok körülbelül 7 százalékát érintő csoport, amelynek a tagjai sem számítógéppel, sem internettel, sem mobiltelefonnal nem rendelkeznek. Az információs társadalmon belüli mobilitásra képtelenek azok a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező, szociálisan segélyezett vagy munkanélküli, 15-29 éves férfiak és nők (fiúk és lányok), akik magukat nélkülözések között élőknek tartják, és az észak-magyarországi vagy az észak-alföldi régió valamelyik apróbb településén élnek.” (Kitta, 2013)

A *Nyíregyházán* végzett újabb vizsgálatok mindezeket tükrözik. 2015-ben folytatódott és a környező települések bevonásával bővült az a *felmérés*, amely a lakosok életkörülményeit vizsgálta számos szempontból (Fábián-Patyán-Huszi, 2012; Huszi-Patyán-Fábián, 2014; Huszi 2015). Az eredmények igazolták azt a korábbi kutatói feltételezést, miszerint Nyíregyháza (és ahogy sejteni lehet a nagyobb városok Magyarországon) „*szigetként*” emelkedik ki a környező települések közül – sok szempontból az országos átlagokat „hozva”.

3. Mit jelenthet a lemaradó területeken az *informatikai hátrány*, a *digitális elszigeteltség*? Ez egyrészt jelentheti a már idézett hiányokat (informatikai, kommunikációs eszközök elérhetőségének hiánya). Ugyanakkor nem szabad

elfelejteni azt sem, hogy a hátrány lehet az újabb fejlesztések előli elzártság, például azok anyagi megközelíthetlensége vagy a nyelvtudás hiányának okán¹⁷. Milyen eszközöket tud elérni, megvásárolni egy hátrányokkal küzdő család, egy fiatal? A korszerűtlen eszközökre, a már kifutó félben lévő megoldásokra tehát szintén úgy kell tekintenünk, mint a leszakadó rétegek lemaradásának egyik meghatározó tényezőjére. Hiszen mindez a munkavállalás során, a versenyhelyzetekben élesen jelentkezik.

A kutatók számára igen nehéz mérni az ilyen tényezőket. Az elemzések során viszont az a tovább vizsgálendő kép, „megérzés” alakult ki a kutatócsoportban, hogy az említett *digitális elszigeteltség több rétegről kell beszélnünk*. A fenti megállapítást támasztja alá a digitális megosztottság, mint társadalmi jelenség létezését, illetve az online médiafogyasztásnak a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésében játszott szerepét, s mindezek pontosabb és mélyebb vizsgálatának fontosságát hangsúlyozó záró tanulmány is, amit az INFONIA Alapítvány kutatócsoportja készített a Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete számára, az NMHH Médiatanácsa támogatásával ([http2](http://2)).

Informatikai, számítástechnikai eszközök birtoklása, használata

A „Magyar Ifjúság 2012” kutatás adatai szerint a magyar fiatalok döntő többsége (80%) olyan háztartásban él, ahol megtalálható számítógép. Az internettel való ellátottság háromnegyedükre jellemző. A médiaeszközök közül a harmadik legelterjedtebb a háztartásokban a DVD lejátszó (56%), majd a síkképernyős televízió és a vezetékes telefon következik (27-27%). Legritkábban házimozis rendszer van jelen ezekben a háztartásokban (17%) (Kitta, 2013).

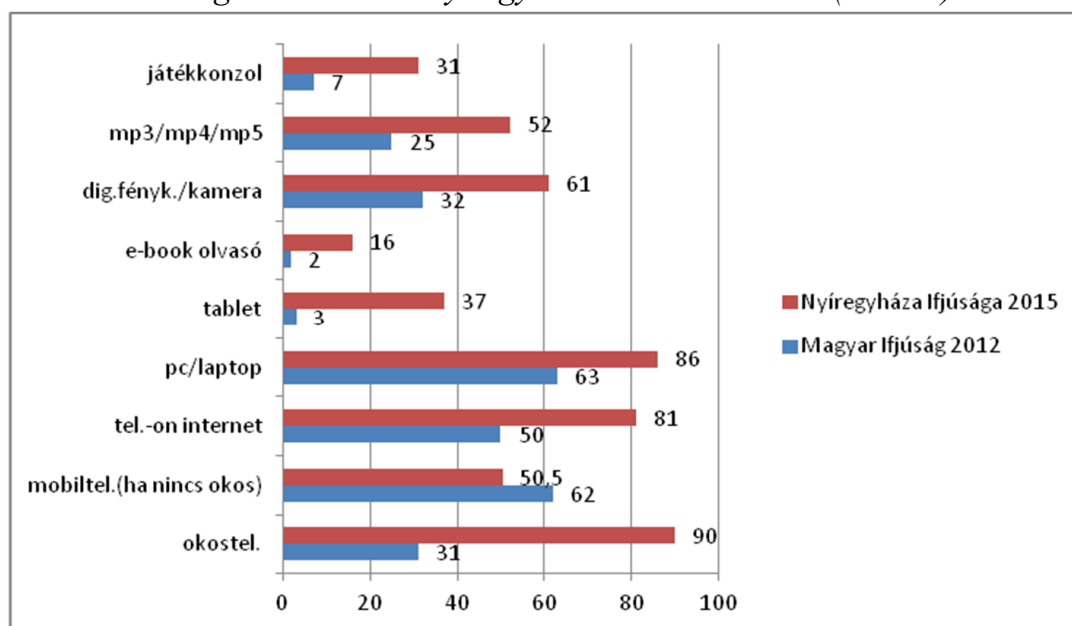
A nyíregyházi fiatalok háztartásainak médiaeszközzel való ellátottságát a következő jellemzi: a megkérdezett 15-29 évesek háztartásának zömében megtalálható számítógép és az ellátottság magasabb, mint a 2012-es országos adat, hiszen a nyíregyházi fiatalok 94%-a él ilyen háztartásban. Az otthoni internet hozzáférés is jóval kedvezőbb képet mutat Nyíregyházán, a fiatalok 92%-ának biztosított az otthoni internet. Ezzel azt is elmondhatjuk, hogy elenyésző azok aránya, akik rendelkeznek számítógéppel, de nincs internet hozzáférésük. DVD lejátszó illetve plazma tévé vagy LCD vagy LED TV a nyíregyházi fiatalok 75%-ának a háztartásában fellelhető, magas a vezetékes telefonnal, illetve a házimozival rendelkezők aránya is (55% illetve 43%). A megkérdezettek ötöde (22%) olyan háztartásban él, ahol az általunk felsorolt médiaeszközök mindegyike megtalálható és csupán egy százalékuk mondta azt, hogy egyik eszköz sincs meg otthonában.

¹⁷ A két korosztályhoz tartozók, bár eltérő mértékben, de a legfontosabb céljai között tartja számon a nyelvtanulást – erre a szándéokra mindenképpen alapozni lehet a különböző fejlesztési programoknak (lásd e kötetben: Fónai – Szigeti tanulmányát).

A két korcsoport háztartásait vizsgálva a különböző médiával való felszereltség terén megállapíthatjuk, hogy a számítógéppel való ellátottság és az internet hozzáférés között nincs különbség, azaz mind a fiatalabbak, mind az idősebb generáció tagjai is hasonlóan magas arányban részesülnek a modernizáció legfontosabb vívmányaival. Vezetékes telefon, DVD lejátszó, házimozsi, plazmatévé inkább a 15-18 évesek háztartásaiban fordul elő nagyobb arányban. Az ezekkel az eszközökkel való ellátottságban mért különbség a két korcsoport között szignifikáns ($\chi^2(1, N=685)=5,702, p=0,017$; $\chi^2(1, N=697)=26,880, p=0,000$; $\chi^2(1, N=690)=6,539, p=0,011$; $\chi^2(1, N=693)=6,046, p=0,014$). Ha összességében vizsgáljuk, hogy van-e különbség a háztartások médiaeszközzel való ellátottságában korcsoportonként, elmondható, hogy azok között a háztartások között, ahol legalább négyféle médiaeszköz fellelhető, magasabb a 15-18 évesek aránya ($\chi^2(1, N=666)=19,67, p=0,000$).

Ahogy az országos kutatásban, mi is megkérdeztük a fiataloktól, hogy milyen médiaeszközöket birtokolnak ők maguk. Az adatokból világosan látszik egyrészt az, hogy a nyíregyházi fiatalok médiaeszközzel való ellátottsága meghaladja, sőt felülmúlja az országos adatokat – lásd 1. ábra. Másrészt az arányokból arra is következtethetünk, hogy az országos adatfelvétel és a Nyíregyházán végzett kutatás között eltelt 3 év jelentősen megváltoztatta a vizsgált eszközök penetrációját a fiatalok között. A megkérdezett fiatalok 5%-a rendelkezik mind a tíz, általunk felsorolt eszközzel, és 6%-uk mondta azt, hogy csak egyféle médiaeszköze van a felsoroltak közül. A megkérdezettek fele (48%) válaszolta azt, hogy legalább ötféle médiaeszközzel rendelkeznek a megjelölhető tíz közül.

1. ábra. A két felmérésben mért médiaeszköz-birtoklás közötti különbségek – országos 2012-es és nyíregyházi 2015-ös adatok. (N=773)

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

A 15-18 évesek a saját számítógép/laptop, illetve az e-book olvasó tekintetében kissé elmaradnak a 19-29 évesektől, de minden más, vizsgált médiaeszközzel nagyobb arányban rendelkeznek, mint az idősebb korcsoport – 1. táblázat. Az okostelefonnal, mobiltelefonos internet csatlakozással való rendelkezés megerősíti előző feltevésünket, miszerint a felnövekvő generáció már könnyebben és olcsóbban jut ezekhez a médiaeszközökhöz. Ezek penetrációja körükben tehát lényegesen magasabb lehet, mint az országos kutatás idején, 2012-ben.

1. táblázat. A fiatalabb és az idősebb korcsoportok médiaeszköz birtoklása közötti különbségek, hasonlóságok. (N=773)

Médiaeszköz	15-18 évesek (%)		19-29 évesek (%)
okostelefon	94	>*	88
mobiltelefon (ha nincs okos)	53	>	50
mobilon internet hozzáférés	85	>	80
számítógép/laptop	85	<	87
tablet	43	>*	34
e-book olvasó	15	<	17
digitális fényképezőgép/kamera	72	>*	56
hordozható mp3/mp4/mp5 lejátszó	63	>*	47
játékkonzol	38	>*	28

*a két korcsoport között mért eltérés szignifikáns

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A mobiltelefonnal való ellátottság terén nincs lényeges eltérés az ország egésze és a nyíregyházi fiatalok között; hasonlóan magas arányban van a városi fiataloknak is mobiltelefonja, mint bármelyik fiatalnak az országban. A megkérdezett nyíregyházi fiatalok 90%-a rendelkezik saját okostelefonnal. A fiatalabb korosztály 94%-a, az idősebbeknek (19-29 évesek) pedig 88%-a bír ezzel az eszközzel. Az eltérés a fiatalabbak irányába szignifikáns ($\chi^2(1, N=698)=5,921, p=0,015$), azaz a városban élő fiatalok, annak ellenére, hogy még nem rendelkeznek önálló keresettel, nagyobb arányban birtokolnak okostelefonokat, mint az idősebb korcsoport tagjai. (2. táblázat)

2. táblázat. A nyíregyházi fiatalok személyes használatában lévő digitális eszközök.
(„Van-e Önnek saját...?” N Nyíregyháza=733)

	Magyar Ifjúság 2012 (%)	Nyíregyháza 2015 (%)
mobiltelefon	93	okostelefon 90% mobiltelefon* 50%
hordozható mp3/mp4/mp5 lejátszó	25	52
digitális fényképezőgép	32	61
játékkonzol (pl. Xbox, PS2, PS3, stb.)	7	31

*Külön kérdés vonatkozott a saját okostelefonra és a saját mobiltelefonra, azzal a megkötéssel, hogy a mobiltelefont csak akkor kellett jelölni, ha nem volt okostelefon az illető birtokában.

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

Ami a korábbi megyei adatokat illeti, 2012-ben a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élő fiatalok minden ötödikének háztartásában nem volt DVD lejátszó, házimozzi, plazmatévé vagy vezetékes telefon (Szabó-Nagy, 2015). A hordozható média-lejátszóval, a digitális fényképezőgéppel, valamint a különböző típusú játékkonzollal való rendelkezés terén a nyíregyházi fiatalok jóval felülmúlják az országos adatokat. Amíg a „Magyar Ifjúság 2012” kutatás a fiatalok 32%-a, illetve 25%-a tulajdonában van digitális fényképezőgép, illetve valamilyen hordozható lejátszó és csupán 7%-uk rendelkezik játékkonzollal, mi a megkérdezett fiatalok 61%-ában, 52%-ában, illetve 31%-ában találtunk ilyen eszközöket. Érdekes itt megemlíteni azt is, hogy inkább a fiatalabb korcsoportnak van mindhárom típusú eszköze. Digitális fényképezőgép: 15-18 évesek 72%; 19-29 évesek 56% ($\chi^2(1, N=685)=15,996, p=0,000$). Hordozható lejátszó: 15-18 évesek 63%; 19-29 évesek 46,5% ($\chi^2(1, N=690)=16,898, p=0,000$). Játékkonzol: 15-18 évesek 38%; 19-29 évesek 28% ($\chi^2(1, N=685)=7,049, p=0,008$), tablet: 15-18 évesek 43%; 19-29 évesek 34% ($\chi^2(1, N=692)=5,114, p=0,024$). Ezek az eltérések az országos és a települési adatok között azért is érdekesek, mert – többek között – a médiafogyasztás integrálódása során kialakuló multifunkcionális eszközök általánosan nagyon elterjedtek a fiatalok körében. A több funkciót is magában foglaló okostelefonokkal rendelkezés tehát elméletileg csökkenthetné, mint ahogyan az országos adatok szerint csökkenti is a hagyományosabbnak számító digitális fényképezőgép, külön játékkonzol és hordozható lejátszó előfordulásának gyakoriságát.

A fiatalok körében az egyik meghatározó médiaeszközként mindenképpen a számítógépet kell megemlíteni. Az országos kutatás négyévente ismétlődő, 2012-es

adatfelvétele szerint a számítógép használat a magyar fiatalok körében az előző méréshez képest stagnált, melynek az elemzések szerint az lehetett az oka, hogy a hagyományos asztali számítógépek, mint másutt is világszerte, egyre kevésbé voltak vonzóak a fiatalok számára. Ezzel párhuzamosan a mobiltelefonok funkcióinak bővítése, modernizációja már érezhetően elcsábította a fiatalabb generációt. A stagnálás okaként a 2008-as gazdasági válság hatásait is említik az elemzők (Kitta, 2013).

A számítógép használatra vonatkozó adatok szerint a nyíregyházi fiatalok egyáltalán nincsenek lemaradva a 2012-es országos trendhez viszonyítva; a megkérdezettek 94%-a használ számítógépet, laptopot vagy tabletet. Az országosan is ugyancsak jellemző vonás a városban is fellelhető, azaz a fiatalabbak (15-18 évesek) nagyobb arányban használják ezeket az eszközöket, mint az eggyel idősebb korosztály (19-29 évesek). A korcsoportok közötti eltérés azonban nem szignifikáns (3. táblázat).

3. táblázat. A nyíregyházi fiatalok számítógép használata.
 („Használ-e Ön számítógépet / laptopot / tabletet?” N
 (Nyíregyháza)=733)

Magyar Ifjúság 2012 (%)	Régió 2012 (%)	Megye 2012 (%)	Nyíregyháza 2015 (%)
84	74	68	94 (15-18 évesek: 96 19-29 évesek: 93,5)

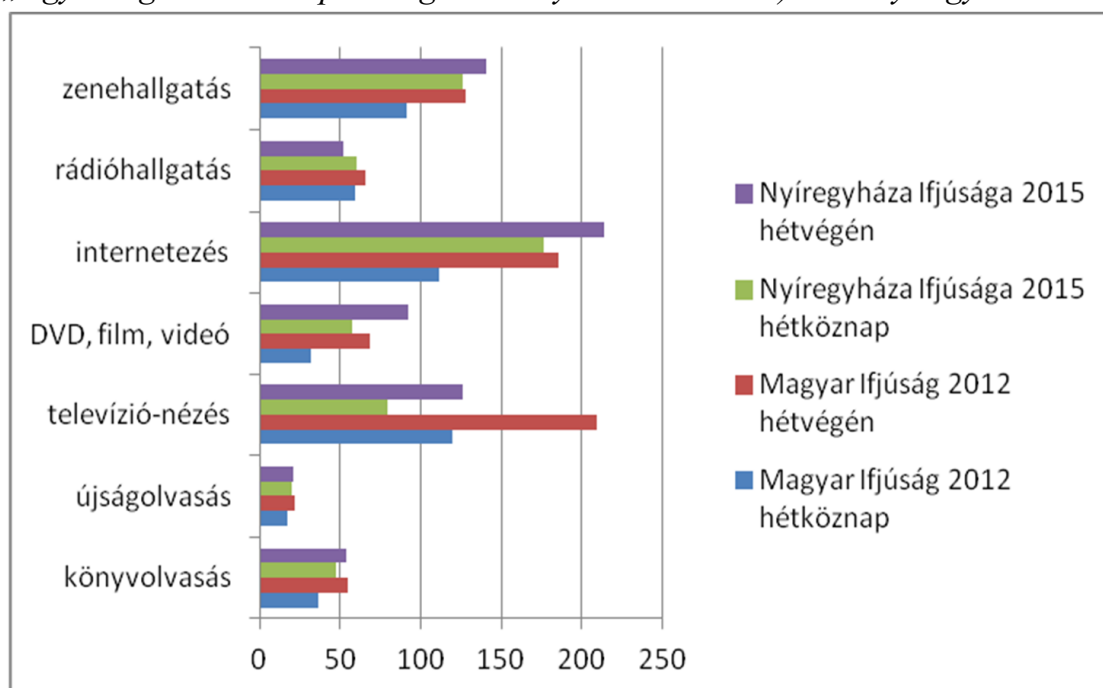
Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

Általánosan megállapítható, hogy akinek van számítógépe, az nagy valószínűséggel rendelkezik internetes hozzáféréssel is. A nyíregyházi fiatalok 94%-a rendelkezik számítógéppel, azaz aki használja, annak van is ilyen eszköze. A két korcsoport között nincs jelentős különbség e kérdés tekintetében (15-18 évesek: 94,5%; 19-29 évesek: 93%). Az internet elérés aránya is magas, a megkérdezettek 92%-ának van internet hozzáférése és itt sincs lényeges különbség a vizsgált korcsoportok között (15-18 évesek: 93%; 19-29 évesek: 92%). A számítógéppel és internettel való ellátottság tehát a városban jóval meghaladja a 2012-ben mért országos és régiós adatokat is, mely szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a fiatalok harmada él olyan háztartásban, ahol nincs számítógép, 44% pedig olyanban, ahol nincs internet (Szabó-Nagy, 2015).

Médiafogyasztás

A médiafogyasztás kapcsán lehetőség adódott a fiatalok könyv- és újságolvasási szokásait, a televízió-nézést, internetezésre szánt időt, továbbá a DVD-nézést, rádió- és zenehallgatással töltött időt is vizsgálni. Ezek az elemzések némiképp eltértek az országos kutatásban alkalmazott kérdésektől, mert az általunk alkalmazott kérdőív összevontan kezelte a hagyományos és az online-alapú médiafogyasztási fajtákat.

2. ábra. Médiafogyasztásra fordított idő Nyíregyházán és az országban.
(„Egy átlagos hétköznap/hétvégén mennyi időt tölt Ön...?” N Nyíregyháza=733)

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

Nyíregyházán a fiatalok idejük legnagyobb részét internetezéssel töltik. Hétköznap több mint egy órával (65 perc) több időt szánnak internetezésre, mint az ország fiataljai általában. Hét végén fél órára (28 perc) mérséklődik a különbség. Másodikként Nyíregyházán zenehallgatással, míg az országban televízió-nézéssel töltik a legtöbb időt a fiatalok. A hétköznap több mint fél órával (35 perc), hétvégén pedig negyedórával (13 perc) hallgatnak több zenét a nyíregyházi fiatalok. Tévénézésre viszont kevesebb időt szánnak: hétköznap 41 perccel, hétvégén pedig 83 perccel kevesebb időt töltenek tévé előtt a nyíregyháziak. A televíziózás egyébként még az internetezésre fordított időt is meghaladja országosan. Rádióhallgatással a nyíregyházi fiatalok hétköznapokon átlagosan egy órát töltenek, hétvégén ettől kicsivel kevesebbet (52 perc), ezzel hétköznapokon ugyanannyit hallgatnak rádiót, mint általában országosan a fiatalok, hétvégén pedig néhány perccel kevesebbet. A nyíregyházi fiatalok időpreferencia sorrendjében a

rádióhallgatást a DVD-zés, filmnézés követi, hétköznap átlagosan egy órát (57 perc), hétvégén másfél órát (92 perc) töltenek ezzel a tevékenységgel, ezzel mind hétköznap, mind hétvégén fél órával meghaladják az országos átlagokat (32 perc illetve 68 perc). Könyvolvasással a nyíregyházi fiatalok hétköznap háromnegyed órát töltenek átlagosan (47 perc), hétvégén pedig majdnem egy órát (54 perc), ezzel hétköznap 10 perccel meghaladják az országosan mért 36 percet. Újságolvasásra mindkét vizsgált időszakban átlagosan 20 percet szánnak a fiatalok, így nem térnek el lényegesen az országos adatoktól, ami hétköznap 17 percet, hétvégén pedig 22 percet mért (2. ábra).

Az adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált fiatalok mind hétköznapokon, mind hétvégén idejük jelentős részét internetezésre szánják. Ez mind a 15-18 évesekre, mind a 19-29 évesekre egyaránt jellemző, és ez nem mutat eltérést az országos adatokhoz képest sem. Az internetezéssel töltött átlagos idő azonban magasabb a nyíregyházi mérésben, azaz a vizsgált fiatalok több időt szánnak erre a tevékenységre, mint az országos átlag. A második legnépszerűbb a médiafogyasztással kapcsolatos időtöltésben a zenehallgatás mindkét korcsoportban. Ezzel a vizsgált nyíregyházi fiatalok eltérnek az országos jellemzőtől, miszerint a fiatalok országosan tévé nézésre szánják második helyen legtöbb idejüket. A vizsgált populációban a zenehallgatásra több időt szánnak, mint a televízió-nézésre (4. táblázat).

4. táblázat. A médiafogyasztás időátlagai hétköznap és hétvégén a két korcsoportban.

„Egy átlagos hétköznap/hétvégén mennyi időt tölt Ön...”	15-18 évesek		19-29 évesek	
	hétköznap (perc)	hétvégén (perc)	hétköznap (perc)	hétvégén (perc)
könyvolvasással (akár hagyományosan, akár elektronikus formában)	55	57	43	52
újságolvasással (akár hagyományosan, akár elektronikus formában)	25	23	17	20
televízió-nézéssel (televízió-műsor akár hagyományos módon, akár elektronikusan pl. interneten)?	76	115 * t(514)=-1,231, p=0,219 u(514)=2543 4,500 z=-2,403, p=0,016	81	131*

DVD-zéssel, film vagy más videó-nézéssel	72 * t(513)=2,460, p=0,014 u(513)=1965 0,000 z=-6,106, p=0,000	120 * t(491)=3,361 , p=0,001 u(491)=1923 2,000 z=-4,601, p=0,000	50*	80*
internetézéssel	185	242	173	200
rádióhallgatással (akár hagyományos, akár online)	38	43	70	56
zenehallgatással (akár hagyományos, akár online)	130	161 * t(479)=1,603 , p=0,110 u(479)=2162 4,500 z=-2,674, p=0,007	125	131*

*szignifikáns különbség

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A nyíregyházi kutatás adatai szerint mind könyv-, mind újságolvasásra több időt szánnak a fiatalabbak, amit lehet azzal is indokolni, hogy a kérdőív nem különítette el a tankönyvekkel való foglalkozást, így a fiatalok tankönyvolvasása növelheti az ezzel a tevékenységgel töltött idejét. Az újságolvasásra szánt több időt azonban ezzel nem magyarázható. Összehasonlítva az országos adatokkal, elmondható, hogy a Nyíregyházán megkérdezett fiatalok mindkét korcsoportja átlagosan több időt tölt könyvolvasással hét közben, viszont kevesebbet hétvégén. Ami az újságolvasást illeti a nyíregyházi 15-18 évesek több időt, a 19-29 évesek viszont kevesebb időt szánnak erre a tevékenységre. Az azonban országosan is és a nyíregyházi kutatásban is érvényes, hogy a fiatalok médiafogyasztási sorrendjében az újságolvasás áll leghátul.

A megkérdezett nyíregyházi fiatalok átlagosan 80 percet, azaz több mint egy órát töltenek hétköznap tévénezéssel. A megkérdezettek 13%-a mondta azt, hogy egyáltalán nem néz tévét hétköznapokon. A fiatalabbak átlagosan 76 percet, míg az idősebb korcsoport 81 percet nézi a tévét átlagosan hétköznapokon. Az eredmények alapján azt a megállapítást tehetjük, hogy a nyíregyházi fiatalok hétköznapokon átlagosan kevesebb időt töltenek tévénezéssel, hiszen a 2012-es országos kutatás

adatai szerint a 15-29 évesek hétköznap átlagosan 2 órát szánnak tévénézésre, azaz 40 perccel többet, mint a nyíregyházi fiatalok.

Tévénézésre több időt fordítanak hétvégén a megkérdezett nyíregyházi fiatalok, átlagosan 126 percet, azaz valamivel több, mint két órát tévéznek. Azonban ez is elmarad az országos eredménytől, hiszen az országos adatok szerint 2012-ben hétvégén átlagosan több mint 200 percet szánnak tévénézésre a fiatalok. Itt érdemes azt is megjegyezni, hogy az országos kutatás egyik megállapítása, hogy a korábbi évekhez hasonlóan mind a hétköznap, mind a hétvégi tévénézésre fordított idő növekedett 2012-re, melynek összetett okai lehetnek (pl. okos televízió, digitális adás elterjedése, javuló kép- és hangminőség, növekvő televízió előfizetési arány, televíziós tartalmak elérhetősége az interneten, bővülő kínálat, stb).

Hétféleg tévénézéssel kicsivel több időt, átlagosan 131 percet töltenek az idősebbek (19-29 évesek), mint a fiatalabbak, akik átlagosan 115 percet szánnak erre.

DVD-nézéssel, illetve zenehallgatással mind hétköznap, mind hétféleg a 15-18 évesek töltenek több időt. Érdemes kiemelni, hogy az általunk vizsgált populációhoz tartozó fiatalok lényegesen több időt szánnak hétköznapokon és hétféleg is a DVD-nézésre, mint ahogyan azt az országos adatok mutatják (vö. Magyar Ifjúság, 2012. 269. o. 4. táblázat). A zenehallgatás tekintetében is érvényesek a fenti megállapítások.

Az Internet használatának különböző formái

Az internethasználat különböző formáinak gyakoriságát is vizsgálta a kérdőív (5. táblázat). Az elemzés során gyakorinak minősült a minimum hetente egyszeri időtöltés (legalább naponta egyszer; hetente többször; hetente egyszer), és ritkának a havi, vagy annál ritkább gyakoriság (havonta többször; havonta egyszer vagy ritkábban).

5. táblázat. Az internethasználat különböző formái a nyíregyházi fiatalok körében („Milyen gyakran szokott Ön az interneten...?” N Nyíregyháza= 733)

(„Milyen gyakran szokott Ön az interneten...?”)		gyakran	ritkán	soha
rádiót/zenét hallgatni	15-18 éves	76	16,5	7,5
	19-29 éves	75	12	13
	összesen	75	14	11
videót/tévét nézni	15-18 éves	76	19	5
	19-29 éves	68	18	14
	összesen	71	18	11

játsszani	15-18 éves	51,5	30,5	18
	19-29 éves	47	27	26
	összesen	48	29	23
e-mail-t írni/olvasni	15-18 éves	51,5	35,5	13
	19-29 éves	77	12	11
	összesen	67	22	11
böngészni/keresni	15-18 éves	80,5	15,5	4
	19-29 éves	84,5	7,5	8
	összesen	83	11	6
csetelni/csevegni	15-18 éves	83	10	7
	19-29 éves	82	9	9
	összesen	83	8,5	8,5
közösségi old. használni	15-18 éves	81	12	7
	19-29 éves	84	6	10
	összesen	83	8	9
híreket olvasni	15-18 éves	70,5	21,5	8
	19-29 éves	77	12,5	10,5
	összesen	75	15	10
dolgozni/tanulni	15-18 éves	73	22	5
	19-29 éves	65,7	17,5	17
	összesen	68	19	13

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A megkérdezett nyíregyházi fiatalok az internetet böngészésre, csevegésre használják, illetve a közösségi oldalak használata népszerű. Ezeket a tevékenységeket a hírolvasás, majd a rádió és/vagy zenehallgatás követi. Kevésbé gyakori a munkához, tanuláshoz történő internethasználat, és még ennél is kevésbé népszerű az elektronikus levél írása és olvasása. Legkevésbé játékokra használják az internetet a fiatalok. A két vizsgált korcsoport között a következő különbségek és hasonlóságok rajzolódtak ki az adatok alapján:

- az idősebb korcsoport körében szignifikánsan többen mondták azt, hogy soha nem használják az internetet rádió, illetve zenehallgatásra, ugyanakkor minden második 15-18 éves legalább naponta egyszer rádiót és vagy zenét hallgat az interneten ($\chi^2(5, N=649)=13,130, p=0,022$)
- az internetes videó- vagy tévénézés népszerűbb a fiatalabb korcsoportba tartozók körében, és ezzel párhuzamosan az idősebbek között magasabb azok aránya, akik soha nem néznek videót vagy tévét interneten ($\chi^2(5, N=650)=29,726, p=0,000$)

- az internetes játék gyakoribb a fiatalabbak körében ($\chi^2(5, N=657)=12,230$, $p=0,032$)
- az e-mail írása és olvasása lényegesen gyakoribb tevékenység a 19-29 évesek körében: körükben a legalább napi egy alkalommal történő elektronikus levelezés 41%-os, míg ez a gyakoriság a fiatalabbak körében mindössze 12% ($\chi^2(5, N=657)=92,099$, $p=0,000$)
- az internetes böngészés is gyakoribb a 19-29 évesek körében, viszont azok aránya is lényegesen magasabb, akik soha nem használják ezt az internetes tevékenységet ($\chi^2(5, N=657)=16,273$, $p=0,006$)
- a napi rendszeres csetelés gyakoribb a 15-18 éveseknél (69%), mint a 19-29 évesek körében (55%). Ezzel párhuzamosan nagyobb arányban vannak az idősebb korosztályban azok, akik soha nem használják csetelésre az internetet ($\chi^2(5, N=655)=18,536$, $p=0,002$)
- a közösségi oldalak gyakori használata egyaránt magas mindkét vizsgált korcsoportban, de a 19-29 évesek körében valamivel nagyobb azok aránya, akik minimum heti rendszerességgel használják ezt a funkciót, annak ellenére is, hogy a 15-18 évesek között gyakoribb a napi használat. Ugyanakkor az idősebb korcsoportban 10% azok aránya, akik soha nem látogatják a közösségi oldalakat ($\chi^2(5, N=655)=13,495$, $p=0,019$)
- a hírolvasási gyakorlat is lényeges eltérést mutat a két vizsgált korcsoport között: az idősebb generációra jobban jellemző a gyakori internetes hírolvasás, viszont közülük kerülnek ki nagyobb arányban azok is, akik egyáltalán nem szoktak híreket olvasni interneten ($\chi^2(5, N=653)=15,928$, $p=0,007$),
- markáns különbség figyelhető meg az internet munkához, tanuláshoz való használat gyakoriságában korcsoportonként: a fiatalabbak nagyobb arányban használják tanuláshoz a netet gyakran, mint a 19-29 évesek, annak ellenére, hogy a napi gyakoriság az idősebeknél jellemzőbb. Kiemelendő a 19-29 éves korosztályban azok nagyon magas aránya (17%!), akik soha nem használják munkájukhoz vagy tanulmányaikhoz az internetet ($\chi^2(5, N=650)=30,528$, $p=0,000$).

A „Magyar Ifjúság 2012” és a nyíregyházi fiatalok körében végzett felmérések adatait összevetve módunk van azt is megvizsgálni, hogy vannak-e eltérések az internetes kommunikáció alkalmazásának gyakoriságában.

6. táblázat. Internetes kommunikáció a nyíregyházi fiatalok körében.

	Magyar Ifjúság 2012 (%)			Nyíregyháza Ifjúsága 2015 (%)		
	gyakran	ritkán	soha	gyakran	ritkán	soha
sms-ezés	50	16	30	52 (+2)	20 (+4)	28 (-2)
csetelés azonnali üzenetküldővel (pl. MSN, Skype)	37	17	43	74 (+37)	11 (-6)	15 (-28)
hozzászólás fórumokban, blogban	15	17	64	37 (+17)	22 (+5)	41 (-26)
telefonálás interneten	19	13	64	55 (+36)	17 (+4)	28 (-36)
blogírás	15	13	68	18 (+3)	13 (0)	70 (+2)

(A zárójelben lévő számok a két felmérés közötti különbségeket jelzik.)

* ahol nem 100%, ott az NT/NV adja a fennmaradó részt, ami itt nincs feltüntetve.

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

A 6. táblázatból látható, hogy markáns eltérés van az azonnali üzenetküldővel történő csetelés gyakorisága között a nyíregyházi fiatalok javára, azaz ők lényegesen gyakrabban alkalmazzák ezt a fajta internetes kommunikációt, mint ahogyan azt az országos kutatás adatai mutatták három évvel korábban. Az internetes telefonálás gyakorisága is jóval meghaladja a nyíregyházi mintában az országos adatokat. Lényeges eltérés még a fórumokban, blogban való hozzászólás gyakorisága is: a nyíregyházi fiatalok nagyobb arányban végeznek ilyen tevékenységet gyakran, mint általában a fiatalok, és alacsonyabb azok aránya körükben, akik soha nem végeztek még ilyen jellegű tevékenységet. Az sms-ezés és a blogírás gyakorisága nem mutat lényeges különbségeket.

Közösségi portálok – online kapcsolattartás

Az országos kutatásból tudható, hogy a közösségi oldalakon való jelenlét a fiatalok körében növekszik, 2012-ben 69% volt, míg előtte, 2008-ban 63%-ot mértek a vizsgálatok. Ez nagy eséllyel azt is jelenti, hogy akinek van otthon internet elérése, az nagy valószínűséggel tagja is valamelyik közösségi portálnak. A nyíregyházi fiatalok körében még ennél is magasabb jelenléti arány mérhető 2015-ben: a megkérdezettek 88,5%-a tagja valamilyen internetes közösségi portálnak. A 15-18 éveseknél ez az arány még ennél is magasabb (90,5%); a 19-29 évesek körében pedig némiképp alacsonyabb (87%). A két korcsoport között mért különbség nem szignifikáns. Ez a jellegzetesség is belesimul az országos trendekbe, ugyanis amíg

2008-ban az idősebb korcsoport, addig 2012-ben már a fiatalabb korcsoport körében lett magasabb a közösségi szíjtokon való jelenlét.

A közösségi oldalakon való jelenlét mellett az ismerősi és baráti kapcsolatokat, a rendszeres kapcsolattartást is mérték a kérdőívek. A megkérdezett fiatalok Nyíregyházán átlagosan 795 ismerősről számoltak be, a rendszeres kapcsolattartás pedig átlagosan 52 személlyel történik – 7. táblázat.

Az adatok alapján elmondható, hogy a nyíregyházi 15-18 éves korcsoportnak lényegesen több, majdnem kétszer annyi ismerőse van az általuk leggyakrabban használt közösségi oldalon, mint a 19-29 éveseknek. Viszont akikkel rendszeresen kapcsolatot is tartanak, azok aránya számottevően kisebb a fiatalabb generációnál. A két korcsoport között mért eltérések szignifikánsak ($t(211)=4,709$, $p=0,000$; $u(466)=17465,000$, $z=-5,218$, $p=0,000$ illetve $t(235)=2,843$, $p=0,000$; $u(460)=20538,500$, $z=-2,617$, $p=0,009$)

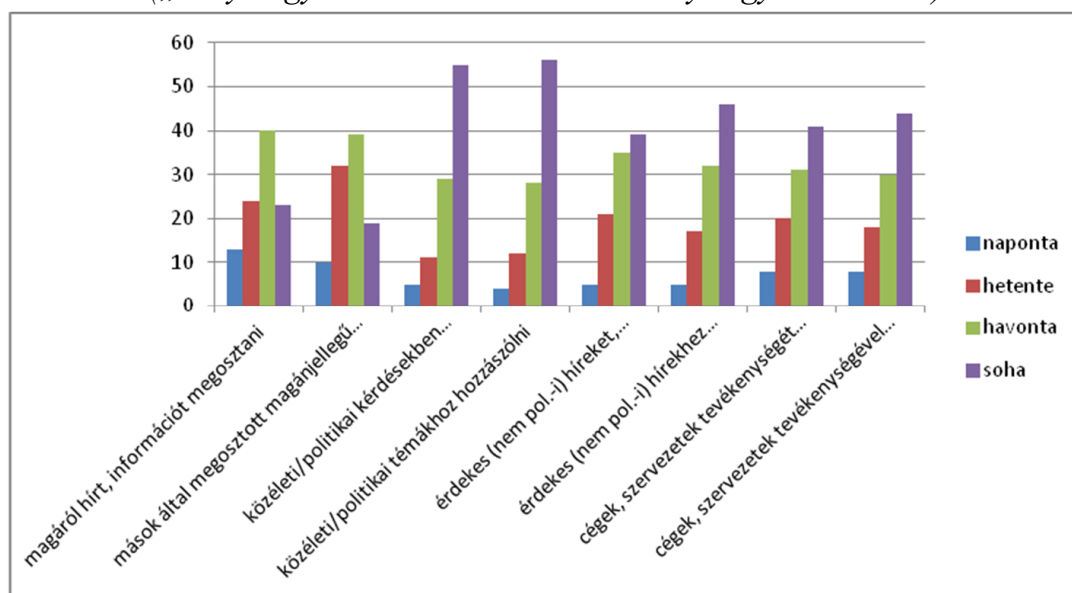
7. táblázat. Jelenlét a közösségi portálokon. („Tagja-e Ön valamilyen internetes közösségi portálnak, például a Facebooknak vagy más interneten szerveződő csoportnak?” N Nyíregyháza=733)

A leggyakrabban látogatott közösségi oldalon az...	15-18 évesek	19-29 évesek
ismerősök száma átlagosan	1115	627
Ebből átlagosan hány emberrel kommunikál rendszeresen	72	42

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A közösségi portálokon való jelenlét nagy aránya, illetve a közösségi portálok látogatásának gyakorisága indokoltá teszi, hogy vizsgálatra kerüljön az, hogy milyen tevékenység jellemző a fiatalokra a közösségi oldalak használata során. A kérdőívben különböző típusú tevékenységek szerepeltek. A válaszadók a tevékenységek gyakoriságát jelölhették be a kérdőívben – 3. ábra.

3. ábra. A nyíregyházi fiatalok viszonya a közösségi portálok különböző témáihoz.
(„Milyen gyakran szokott Ön...?” N Nyíregyháza = 733)

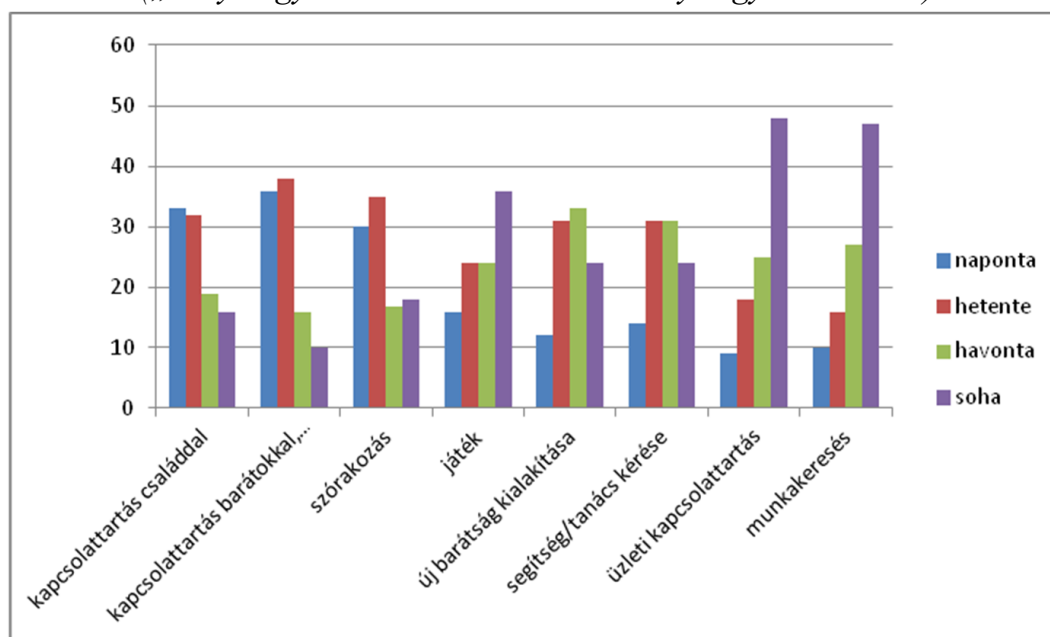
Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A nyíregyházi fiatalok leggyakoribb napi tevékenysége a közösségi oldalon a saját magáról való hír, információ megosztása, illetve a hasonló jellegű információk kommentálása. A fiatalok háromnegyede (77%) legalább havonta oszt meg magáról valamilyen információt és még ennél is többen (81%) szólnak hozzá mások magánjellegű bejegyzéseikhez legalább havi rendszerességgel. A fiatalok fele soha nem szokott megosztani, vitát kezdeményezni vagy hozzászólni közéleti, politikai kérdésekhez. Mindössze 8%-uk az, aki naponta végez ilyen jellegű tevékenységet a közösségi oldalon.

Általában véve megállapítható, hogy a nem magánjellegű hírekhez, eseményekhez való hozzászólás, azok megosztása, véleményezése nem jellemző a fiatalok körében. Ez a kép azonban nem tér el az országban mért tendenciáktól, a fiatalokra inkább jellemző ez a fajta magatartás.

A kutatás során lehetőség nyílt azt is megvizsgálni, hogy a fiatalok milyen gyakran használják a közösségi oldalakat különböző célzattal; például milyen gyakran használják a családdal vagy a régi barátokkal való kapcsolattartásra, esetleg új barátságok kialakítására, stb. – 4. ábra.

4. ábra. A nyíregyházi fiatalok kapcsolattartási szokásai az interneten.
(„Milyen gyakran szokott Ön...?” N Nyíregyháza = 733)

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A nyíregyházi fiatalok, akárcsak országszerte a fiatal generáció, leggyakrabban kapcsolattartásra használja a közösségi oldalak által kínált lehetőségeket. A fiatalok harmada napi rendszerességgel tart családjával, barátaival, ismerőseivel kapcsolatot valamelyik közösségi oldalon. Napi rendszerességgel még a szórakozás az, ami jelentős a fiatalok körében, viszont kimondottan játékokra ritkábban vagy soha nem is használják a közösségi oldalakat. Új barátság kialakítására legalább havi rendszerességgel hívja segítségül a közösségi oldalakat a megkérdezett fiatalok háromnegyede (76%). Ugyanilyen magas (76%) azok aránya is, akik legalább havonta használják a közösségi oldalt segítség vagy tanács kérésére. Legkevésbé munkahelykereséshez és üzleti kapcsolattartáshoz alkalmazzák az ilyen portálokat a fiatalok. Az országos adatokhoz viszonyítva érdemes kiemelni, hogy a nyíregyházi fiatalok minden felsorolt tevékenységet nagyobb arányban végeznek heti rendszerességgel. A családdal való gyakori (minimum hetente egyszer) kapcsolattartásra a megkérdezett nyíregyházi fiatalok 74%-a használja a közösségi oldalt, míg ez az arány az országos kutatásban 42%. Egy másik példa, hogy a megkérdezett fiatalok 45%-a heti rendszerességgel kér segítséget vagy tanácsot valamelyik közösségi oldalon, míg az országos mérés 23%-ot mutat. Meg kell azt is jegyezni, hogy munkakeresésre és üzleti kapcsolattartásra is nagyobb arányban használják a közösségi oldalakat legalább heti rendszerességgel a nyíregyházi fiatalok, mint általában az országban.

Gutenberg-galaxis és a nyíregyházi ifjúság

A kutatás rákérdezett arra, hogy mennyi hagyományos, illetve mennyi elektronikus könyv van a család, a fiatalok háztartásában. A megkérdezettek átlagosan 240 darabra becsülték a háztartásukban fellelhető hagyományos, papír alapú könyvek és 22 darabra az elektronikus könyvek számát. Jellemző az is, hogy minél több hagyományos könyve van a megkérdezettnek, annál több elektronikus könyvvel rendelkezik. A Nyíregyházán mért adatok magasabb elemszámot mutatnak az országosnál, hiszen 2012-ben 175 nyomtatott könyvet mértek a kutatók, ami egyébként jelentős visszaesés volt a 2008-ban mért 265 darabhoz képest (Kitta, 2013).

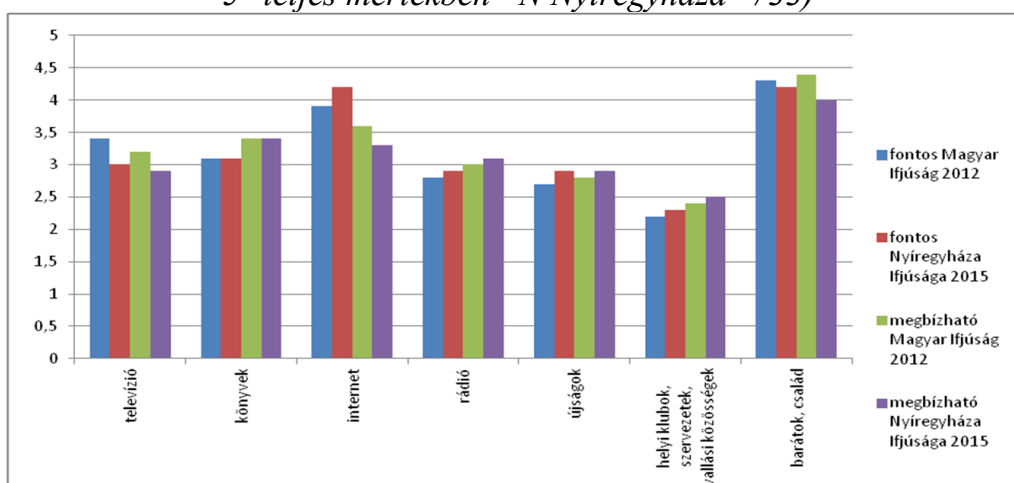
A 15-18 évesek a hagyományos könyvek számát átlagosan 250-re tették, az elektronikus könyveket pedig 26-ra becsülték. A 19-29 éveseknél a hagyományos könyvek átlagos száma 218 volt, az elektronikus könyveké pedig 16. A korcsoportok közötti különbség nem szignifikáns.

Információforrások fontossága és hitelessége

Napjainkra jellemző, hogy az információ sok forrásból és nagy mennyiségben zúdul ránk. Egyes szerzők információs szennyezettségről, információs zajról beszélnek, ami utal arra az információs túlterheltségre, amely alól nem bújhatnak ki a fiatalok sem. A korábbi fejezetek bemutatták, hogy a nyíregyházi fiatalok idejük jelentős részét internetezéssel töltik, így nem lényegtelen, hogy például hogyan vélekednek az ott fellelhető információk fontosságáról és megbízhatóságáról. A kérdések nemcsak az internetre, hanem a különböző média-forrásokra és a természetes emberi kapcsolatokra is vonatkoztak – 5. ábra.

5. ábra. A különböző információforrások fontossága és hitelessége a nyíregyházi fiatalok körében. („Mennyire fontos az Ön számára a ... mint információforrás?

1= egyáltalán nem fontos; ... 5=teljes mértékben” illetve „Mennyire tartja megbízhatónak az adott információforrást? 1=egyáltalán nem megbízható; ... 5=teljes mértékben” N Nyíregyháza=733)

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015., Magyar Ifjúság 2012.

A nyíregyházi fiatalok körében az információforrások közül a legfontosabbak egyrészt a személyes, emberi kapcsolatok, azaz a barátok, a család (átlag: 4,2), de ugyanilyen fontos körökben az internet is (átlag: 4,2). Ezzel eltérnek az országos átlagtól, hiszen ott a barátok, család fontossága meghaladja az internetét (átlag: 4,3 vs. átlag: 3,9). A fontossági sorrendben a könyvek, majd a televízió következnek Nyíregyházán (könyv átlag: 3,1 illetve televízió átlag: 3), míg az országos mérés szerint a televízió fontosságát (átlag: 3,4) követik a könyvek (átlag: 3,1). A rádió és az újságok fontossága Nyíregyházán egyformának mutatkozott (átlag: 2,9), és az országos adatok is hasonló képet mutatnak (rádió átlag: 2,9, újság átlag: 2,8). Legkevésbé fontos információforrás, akárcsak a leginkább fontos, a személyes kapcsolatok, pontosabban annak egy másik szegmense, a helyi klubok, társadalmi szervezetek, vallási közösségek. Ismerve a nyíregyházi felnőttek közösségi aktivitását (77%-uk nem tagja semmiféle klubnak, szervezetnek, közösségnek) az eredmény nem meglepő (Husztai, 2015)).

Az információforrások megbízhatóságát tekintve elmondható, hogy a személyes kapcsolatok a legjelentősebbek e tekintetben; a fiatalok leginkább közvetlen környezetüktől jövő információban bíznak meg. Ez mind Nyíregyházára, mind az országos adatokra vonatkozik, bár az átlag kissé szerényebb volt a városi mintában (átlag Nyíregyháza: 4,1 vs. átlag országos: 4,4). A nyíregyházi fiatalok a könyvek megbízhatóságát emelik ki (átlag: 3,4) és ezt követi az internet (átlag: 3,3), míg az országos adatfelvétel során a fiatalok az internet megbízhatóságát értékelték második legjobbnak (átlag: 3,6) és ezt követték a könyvek (átlag: 3,4). A rádiót megbízhatóbb forrásként minősítették a fiatalok, mint a televíziót (átlag: 3,1 ill. átlag: 2,9) és az újság megbízhatóságát a televízióéval tették egyenlővé (átlag: 2,9). Legkevésbé megbízható információforrás mind a városi, mind hazánk fiataljai körében a különböző szervezetek, klubok, vallási közösségek, mely a mikro-társadalmi szolidaritás alacsony fokára és a bizalmatlanság magas fokára utal.

Az információforrások fontosságát és megbízhatóságát faktorelemzéssel is megvizsgáltuk, azt feltételezve, hogy különböző, látens dimenziók húzódnak meg az egyes információforrások fontosnak és megbízhatónak minősítése mögött. Mindkét kérdést a következő források minősítésével mértük: 1) a televízió, 2) a könyvek, 3) az internet, 4) a rádió, 5) az újságok, 6) a helyi klubok, társadalmi szervezetek, vallási közösségek, 7) barátok, család. Ezeket a forrásokat kellett minősíteni a megkérdezetteknek 1-5-ig skálán, ahol az egyes azt jelentette, hogy egyáltalán nem fontos/megbízható az adott forrás, az ötös pedig azt, hogy teljes mértékben fontos/megbízható. Ezeket a változókat használtuk a faktoranalízishez.

A különböző információforrások fontosságát tekintve az összevont adatbázisban, ami magában foglalja mind a 15-18 éves, mind a 19-29 éves korosztályt, két látens

dimenziót figyelhettünk meg: az egyik dimenzióban (a faktorsúly sorrendjében) 1) a könyv, 2) a rádió, 3) az újság 4) a helyi szervezetek szerepelnek az információforrások fontosságát nézve, míg a másik dimenzióban (ugyancsak a faktorsúly sorrendjében) 1) a televízió, 2) a barátok, családtagok, és 3) az internet fontossága emelkedik ki.

Ha külön elemezzük a két korcsoportot, akkor az láthatjuk, hogy a kirajzolódó két dimenzió tartalma megegyezik az előzővel, de a faktorelemzésbe bevont változók erőssége eltérő: az egyik dimenzióban 1) a rádió, 2) az újság, 3) a könyv, 4) a helyi szervezetek szerepelnek, a másikon pedig az 1) internet meghatározó jelenlétével a 2) televízió és a 3) barátok, családtagok. Egészen más mintázatot mutat a két látens dimenzió az idősebb korcsoportnál, ahol az egyik dimenzióban a 1) televízió fontossága a meghatározó, s emellé kerül az 2) újság, a 3) rádió és a 4) barátok, családtagok, a másik dimenzióban pedig a 1) könyv fontossága mellett a 2) helyi közösség és az 3) internet jelenik meg.

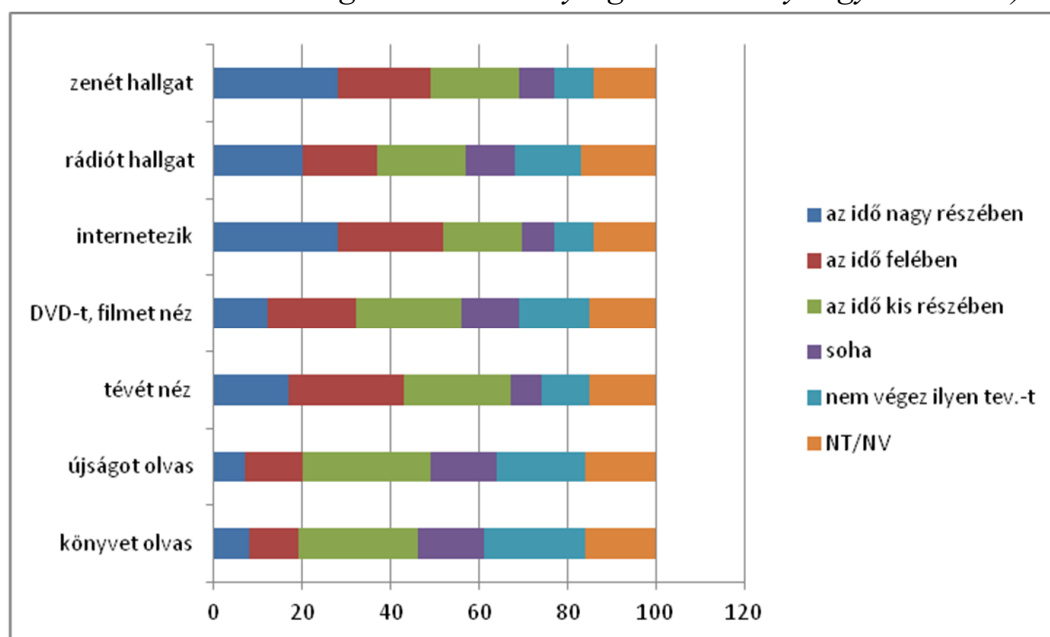
Az információforrások megbízhatóságának vizsgálata során is két jól elkülönülő faktor rajzolódott ki: az egyik faktoron a televízió, újságok, internet, rádió megbízhatósága van (a faktorsúlyok sorrendjében), a másikkra pedig alapvetően a személyes kapcsolatok, azaz elsősorban a barátok, családtagok, továbbá a könyv, illetve a helyi szervezetek kerültek.

A megbízhatóságot tekintve a 15-18 éveseknél három faktor különült el: az első faktoron a könyv, a rádió és az újságok megbízhatósága domborodik ki, a másodikon a televízió, az internet és az újságok, a harmadikon pedig személyes kapcsolatok, azaz a helyi szervezetek által biztosított kapcsolatok, illetve a barátok, családtagok. A 19-29 éveseknél két faktor látszik: első faktoron az egész mintára jellemző televízió, újságok, rádió, internet megbízhatósága jelenik meg kissé eltérő sorrenddel, a másodikon pedig a könyv, a barátok, családtagok, illetve a helyi szervezetek megbízhatósága emelkedik ki.

Multitasking – párhuzamosság, a figyelem megosztása

A fiatalokra jellemző a figyelem megosztása, a párhuzamos médiafogyasztás, vagy ahogyan manapság emlegetik a multitasking. A „Magyar Ifjúság 2012” kutatás megállapította, hogy a fiatalok leginkább a zenehallgatás, rádiózás, internetezés és tévézés közben szoktak párhuzamos tevékenységeket végezni, míg az egyéni, célzott médiaválasztás közé sorolt DVD-nézés, könyv- vagy újságolvasás közben jobban koncentrálnak a választott médiára (Kitta, 2013).

6. ábra. Médiafogyasztással párhuzamos tevékenységek. („Miközben Ön ... az idő mekkora részében végez más tevékenységet is?” N Nyíregyháza=733)

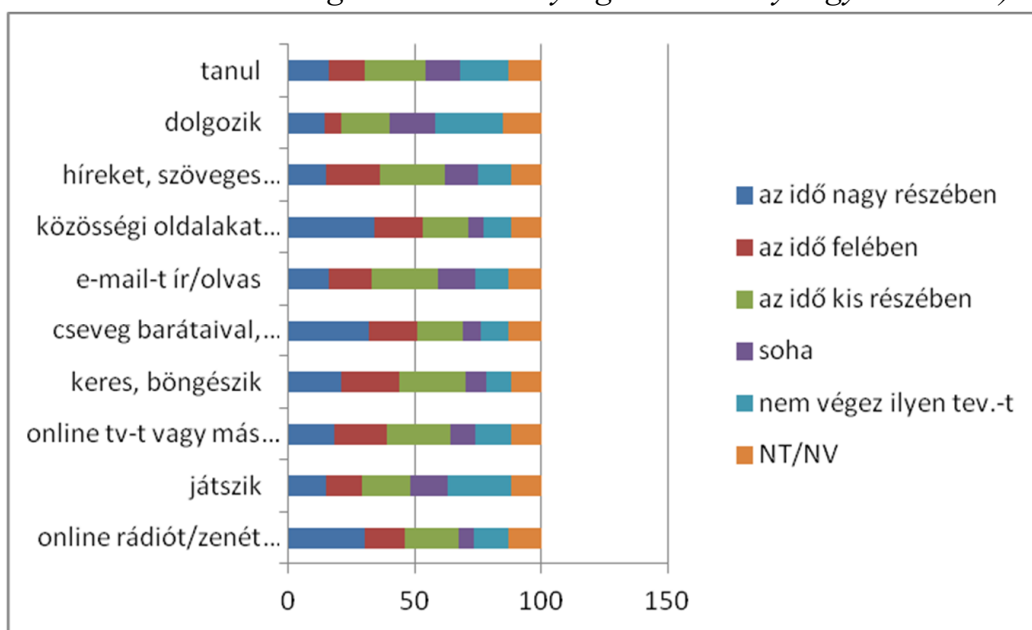

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A nyíregyházi kutatás is azt mutatja, hogy a fiatalok az internetezés, zenehallgatás és rádiózás közben végeznek más tevékenységet is, míg például újság- vagy könyvolvasásnál, illetve célzott, önként választott filmnézés közben ez nem jellemző – 6. ábra.

Az interneten folytatott különböző tevékenységek között vannak kisebb, illetve nagyobb koncentrációt igénylő feladatok, itt is jellemző a párhuzamosság megjelenése. Az országos kutatás eredményei szerint a fiatalok internetezés közben leginkább a közösségi oldalakat használják, illetve barátokkal, ismerősökkel csevegnek. A szórakoztatóbb műfajok mellett gyakori tevékenységként megjelenik az internetes böngészés is. A fiatalok fele, miközben internetezik, online rádiót vagy zenét hallgat.

7. ábra. Internetezés közben végzett tevékenységek a nyíregyházi fiatalok körében. („Miközben Ön a számítógépen/interneten/mobiltelefonon/tableten ... az idő mekkora részében végez más tevékenységet is?” N Nyíregyháza=733)

Forrás: Nyíregyháza Ifjúsága 2015.

A nyíregyházi fiatalok is az internetezésre szánt idő nagy részében közösségi oldalakat használ (34%), cseveg az ismerőseivel, barátaival (32%), illetve online zenét hallgat (30%). Jelentős azok aránya is, akik az idő nagy részét keresésre, böngészésre használják (21%). Ha összevontan nézzük meg a különböző tevékenységekre szánt időt („az idő nagy részében”; „az idő felében”; „az idő kis részében”), akkor láthatjuk, hogy a legnépszerűbb a közösségi oldalak használata (71%), majd a keresés, böngészés következik (70%) és ezt követi a barátokkal, ismerősökkel való csevegés (69%). A sorrendben az online zenehallgatás, majd tévénézés/filmnézés jön, ezt követi a hírek, szöveges tartalmak olvasása. Ettől is ritkábban szánnak valamennyi időt a fiatalok e-mail írására vagy olvasására, illetve játékokra. Ritka, hogy tanulásra és még ritkább, hogy munkavégzésre használják az internetet és az általa rendelkezésre álló lehetőségeket. Ez utóbbit indokolhatja, hogy a megkérdezettek zöme még középiskolás, így nem rendelkezik munkahellyel vagy még nem sikerült elhelyezkednie – 7. ábra.

Összefoglalás

Tanulmányunkban a médiahasználat jellegzetességeit mutattuk be a Nyíregyházán 2015-ben lezajlott ifjúságkutatás során nyert adatok alapján, továbbá összehasonlítottuk a nyíregyházi adatokat a legutóbbi országos adatfelvétel

eredményeivel. Elemzésünk kiterjedt a 15-18 éves, illetve a 19-29 éves korosztály médiahasználatának vizsgálatára is.

Általánosságban megállapíthatjuk, hogy a médiaeszközökkel való ellátottság terén Nyíregyháza az országos trendekbe simul, sőt néhány esetben jobbak is a lehetőségek, az ellátottság, melynek magyarázata alapvetően az országos vizsgálat óta eltelt három év jelentős technológiai fejlődésében és a különböző médiaeszközök penetrációjában keresendő.

A számítógép használatra vonatkozó adatok szerint a nyíregyházi fiatalok egyáltalán nincsenek lemaradva a 2012-es országos trendhez viszonyítva; a megkérdezettek 94%-a használ számítógépet, laptopot vagy tabletet. Az egyéb médiaeszközök használata terén azonban lényeges eltéréseket találtunk az országos jellegzetességekhez képest. Az adatok alapján megállapítható, hogy a nyíregyházi fiatalok mind hétköznapokon, mind hétvégén idejük jelentős részét internetezésre szánják. Ez mind a 15-18 évesekre, mind a 19-29 évesekre egyaránt jellemző, s ez nem mutat eltérést az országos adatokhoz képest sem. Az internetezéssel töltött átlagos idő azonban magasabb a nyíregyházi mérésben, azaz a vizsgált fiatalok több időt szánnak erre a tevékenységre, mint az országos átlag. A második legnépszerűbb a médiafogyasztással kapcsolatos időtöltésben a zenehallgatás. Ezzel a nyíregyházi fiatalok eltérnek az országos jellemzőtől, miszerint a fiatalok országosan tévézésre szánják második helyen legtöbb idejüket.

Ami az internetes kommunikációt illeti, jelentős eltérés mutatható ki: *az azonnali üzenetküldővel történő csetelés gyakorisága, az internetes telefonálás gyakorisága, a fórumokban, blogban való hozzászólás gyakoriságát tekintve is a nyíregyházi fiatalok nagyobb arányban végeznek ilyen tevékenységet gyakran, mint általában a fiatalok és alacsonyabb azok aránya körükben, akik soha nem végeztek még ilyen jellegű tevékenységet.*

A nyíregyházi fiatalok körében az országosnál magasabb jelenléti arány mérhető az internetes közösségi oldalakon. A nyíregyházi fiatalok leggyakoribb napi tevékenysége a közösségi oldalon a saját magáról való hír, információ megosztása, illetve a hasonló jellegű információk kommentálása. A fiatalok legkevésbé a közéleti, politikai kérdésekkel foglalkoznak a közösségi oldalakon. Ez a kép azonban nem tér el az országban mért tendenciáktól, a fiatalokra inkább jellemző ez a fajta magatartás.

A nyíregyházi fiatalok, akárcsak országszerte a fiatal generáció, leggyakrabban kapcsolattartásra használja a közösségi oldalak által kínált lehetőségeket. Az országos adatokhoz viszonyítva érdemes kiemelni, hogy *a nyíregyházi fiatalok minden felsorolt tevékenységet nagyobb arányban végeznek heti rendszerességgel. Meg kell azt is jegyezni, hogy munkakeresésre és üzleti kapcsolattartásra is nagyobb*

arányban használják a közösségi oldalakat legalább heti rendszerességgel a nyíregyházi fiatalok, mint általában az országban.

A nyíregyházi fiatalok körében az információforrások közül a legfontosabbak egyrészt a személyes, emberi kapcsolatok, azaz a barátok, a család, de ugyanilyen fontos körükben az internet is. Ezzel eltérnek az országos átlagtól, hiszen ott a barátok, család fontossága meghaladja az internetét. A fontossági sorrendben a könyvek, majd a televízió következnek Nyíregyházán, míg az országos mérés fordított sorrendet mutatott.

Az információforrások megbízhatóságát tekintve elmondható, hogy a személyes kapcsolatok a legjelentősebbek, a fiatalok leginkább közvetlen környezetüktől jövő információban bíznak meg. Ez mind Nyíregyházára, mind az országos adatokra vonatkozik, bár az átlag kissé szerényebb volt a városi mintában. A nyíregyházi fiatalok a könyvek megbízhatóságát emelik ki és ezt követi az internet, míg az országos adatfelvétel során éppen fordított sorrend mutatkozott. Legkevésbé megbízható információforrás mind a városi, mind hazánk fiataljai körében a különböző szervezetek, klubok, vallási közösségek, mely az alacsony szintű társadalmi részvételre, a mikro-társadalmi szolidaritás alacsony fokára és a bizalmatlanság magas fokára utalhat.

A fiatalok körében divatos multitasking, azaz több dologgal történő párhuzamos foglalkozás kapcsán mind az országos, mind a nyíregyházi kutatás azt mutatja, hogy a fiatalok az internetezés, zenehallgatás és rádiózás közben végeznek más tevékenységet is, míg például újság- vagy könyvolvasásnál, illetve célzott, önként választott filmnézés közben ez kevésbé jellemző.

Profilképek: a két korcsoport közötti különbségek és hasonlóságok – további általános következtetések

A médiahasználatot tekintve a kutatócsoportban egy olyan összkép alakul ki, miszerint egy új, „csendes” (Székely, 2014) generáció kibontakozásának lehetünk tanúi. A mintánkba került fiatalabb korosztály jellegzetessége, hogy sokféle modern (okostelefon, internet, tablet) és „kevésbé” modern (digitális fényképezőgép, mp3, stb.) „kütyüvel” rendelkezik; idejük nagy részében „neteznek”, zenét hallgatnak, illetve DVD-znek, videót vagy filmet néznek; az interneten javarészt csetelnek, közösségi oldalakat használnak, böngésznek, filmet néznek és játszanak. Ezeket sok esetben párhuzamosan, más tevékenységekkel együtt végzik. Azonban az ilyen megosztott figyelem hatékonyságáról téves elképzelések élnek a fiatalok (és idősebbek) körében (http3, Sanbonmatsu et al. 2013). A fiatalabb korosztály az, amelyik gyakrabban használja az internetet tanuláshoz, a közösségi oldalakon jóval több ismerőse van, mint a 19-29 éveseknek, viszont abból kevés az offline megvalósuló kapcsolattartás. A 19-29 éves korosztály a médiaeszközök közül

inkább számítógéppel, lappal, illetve e-bookkal rendelkezik. Idejük nagy részét fordítják ők is internetezésre és zenehallgatásra. A televízió-nézés körükben gyakoribb, mint a 15-18 éveseknél, és több időt is szánnak erre a tevékenységre. Az interneten ez a generáció is böngészik, közösségi oldalakat használ és csetel, viszont jobban jellemző rájuk az elektronikus levelezés, illetve az internetes hírolvasás. A közösségi oldalakon kevesebb ismerősük van, mint a fiatalabbaknak, de azok nagyobb arányával tartják offline is a kapcsolatot.

A médiahasználat bemutatott sajátosságai a tágabban értelmezett szabadidő-eltöltési szokásokhoz kapcsolódva válnak teljessé. A vizsgált korcsoportokat tágabb nézőpontból az „otthoni, passzív, rekreatív, digitális közegben zajló szabadidő eltöltés jellemzi” (Kovács, 2016). Tükröződnek a (már felsorolt) korábbi felmérések tapasztalatai, miszerint a városban (megyében) a klasszikus kulturális elemek „fogyasztása” igen hiányos a fiatalok körében. Megjelenik a kutatások fényében az a lemaradó réteg, amelyeket a korábbi Ifjúságkutatások is kimutattak (Kitta, 2013).

A kitolódó kamaszkorú (posztadolens) csoport többrétegűen jelenik meg, legalább három különálló rész érzékelhető (a tanulás lezárása után már dolgozók; a csak (tovább) tanulók; a tanulás mellett már dolgozók). Ezt támasztja alá jelen tanulmánykötet szorosabban a munkával és a tanulással foglalkozó írása (Kállai, Lengyel, Nyírcsák, 2016), amely az Európai Unió és Magyarország nemzetközi és hazai viszonyai közé illesztve tárgyalja a két korcsoportot feltárva azt, hogy mindezek nem egyedi jelenségek.

A nyelvismeret bővülése és az internet használatának általános volta (a médiahasználat nemzetközi tartalmai, hatásai) mindkét korcsoportot nyitottabbá és mobilabbá teszi. Előtérbe kerülnek a meritokrata értékek és döntési választások (Fónai – Szigeti, 2016), amelyek sok esetben a végzettséghez kötődő minél jobb munkahely képében realizálódnak (19-29 évesek). A fiatalabb korcsoport (15-18 évesek) a tanulmányoktól még részben az önmegvalósítást, a szabad döntés lehetőségét várja („azt csinálom, amit szeretek”).

A médiában tapasztalható nyitottság, szabadosság, a sok esetben korlátok- és következmények nélkülsége; valamint a fiatalok kamaszkori egyéni és csoportos kihívásai, a „helykeresés” zabolátlansága (http4) hatványozottan mutatkozik meg a rizikó-magatartás vizsgálatokban. Sok pontban az országosnál kedvezőtlenebb képet tárva a kutatók és a szociálpolitika döntéshozói elé (Hüse, 2016).

Ugyanakkor még mindkét korcsoportban erősnek mondhatók a hagyományos értékek gyökerei is, amit főleg a családi, baráti és ismerősi kör; az idősebb korosztályok közvetítenek a fiatalok felé (lásd jelen tanulmány információforrások fontosságát, megbízhatóságát elemző részeit; ugyanakkor a sorban az internet a második helyen áll!). A hagyományos szerepek (például család, gyermekvállalás)

átalakulva és bővülve, de erősen jelen vannak az időben elhúzódó kamaszkorukat élő fiataloknál (lásd a családszerkezetek melletti együttélési modellek alakulását: Takács – Huszti, 2016; R. Fedor, 2016).

Összefoglalva: a vizsgált csoportra tehát összességében nem egy homogén egészként kell tekintenie kutatónak és döntéshozónak. A rétegek eltérő (esetleg egymásnak ellentmondó) igényeit is figyelembe véve kell Nyíregyháza városának kidolgoznia az ifjúságot megtartó és vonzó, a jövő városát megalapozó stratégiáját.

Hivatkozott irodalom

- 1.) A nyíregyházi járás életminősége, 2015. Szerkesztette: Huszti Éva. Acta Medicina et Sociologica. Vol.6. No.18-19. 2015. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza.
- 2.) Életminőség Nyíregyházán. Szerkesztette: Fábíán Gergely, Patyán László, Huszti Éva. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza, 2012.
- 3.) Életminőség Nyíregyházán 2012. Szerkesztette: Huszti Éva, Patyán László, Fábíán Gergely. Acta Medicina et Sociologica. Vol.5. No.12-13. 2015. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza.
- 4.) Fónai Mihály, Szigeti Fruzsina (2016): A nyíregyházán tanuló fiatalok képzettsége és oktatással kapcsolatos tervei. *Acta Medicinæ et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 29-47. oldal
- 5.) Gálffy Csaba: Vélemény: stagnál az okostelefonok fejlődése, <http://www.hsw.hu/hirek/54166/okostelefon-appel-google-ios-android-velemen.html> Utolsó látogatás: 2015.11.28.
- 6.) Harmadrész – Magyar Ifjúság 2012. Szerkesztette: Nagy Ádám, Székely Levente. ISZT Alapítvány, UISZ Alapítvány, Excenter Kutatóközpont, 2015.
- 7.) Huszti Éva (2015): Mondd meg, kikkel töltöd az idődet, s megmondom, ki vagy. A társas támogatást nyújtó személyes kapcsolati háló néhány jellemzője és működése a Nyíregyházi járásban. In: Huszti Éva (szerk.): A nyíregyházi járás életminősége, 2015. Acta Medicina et Sociologica. Vol.6. No.18-19. 2015. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza. pp. 121-144.
- 8.) Hüse Lajos (2016): A fiatalok rizikómagatartása Nyíregyházán. *Acta Medicinæ et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 131-153. oldal
- 9.) Kállai Barbara, Lengyelne Pogácsás Mária, Nyírcsák János (2016): Munkaerő-piac, külföldi munka és tanulás. *Acta Medicinæ et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 48-81. oldal
- 10.) Kitta Gergely (2013): Médiahasználat a magyar ifjúság körében. In: Székely Levente (szerk.): Magyar Ifjúság, 2012. Kutatópont Kft. pp. 250-281.
- 11.) Kovács Klára (2016): Szabadidő-eltöltés és sportolás a nyíregyházi fiatalok körében. *Acta Medicinæ et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 112-130.
- 12.) Livingstone, Sonia (2002): Young people and New Media, London: Sage
- 13.) Magyar Ifjúság, 2012. Szerkesztette: Székely Levente. Kutatópont Kft., 2013.
- 14.) Másodkézből – Magyar Ifjúság 2012. Szerkesztette: Nagy Ádám és Székely Levente. ISZT Alapítvány, Kutatópont, 2014

- 15.) R. Fedor Anita (2016): Családalapítás és gyermekvállalás a fiatalok körében. *Acta Medicinae et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 11-28. oldal
- 16.) Sanbonmatsu DM, Strayer DL, Medeiros-Ward N, Watson JM (2013) Who Multi-Tasks and Why? Multi-Tasking Ability, Perceived Multi-Tasking Ability, Impulsivity, and Sensation Seeking. *PLoS ONE* 8(1): e54402. doi:10.1371/journal.pone.0054402
- 17.) Szabó Fanni, Nagy Zita Éva (2015): Észak-Alföld – Regionális Ifjúsági Helyzetelemzés. In: Harmadrészt – Magyar Ifjúság, 2012 (Szerk. Nagy Ádám, Székely Levente), ISZT Alapítvány, UISZ Alapítvány, Excenter Kutatóközpont, 2015. pp. 117-149.
- 18.) Székely Levente (2014): Az új csendes generáció. In: Másodkézből – Magyar Ifjúság, 2012. (Szerk. Nagy Ádám és Székely Levente), ISZT Alapítvány – Kutatópont, 2014.
- 19.) Takács Péter, Huszti Éva (2016): A Nyíregyházán élő fiatalok életkörülményei a „Nyíregyháza Ifjúsága 2015” kutatás adatai alapján. *Acta Medicinae et Sociologica* Vol. 7. No. 20-21: 169-198. oldal

Internetes források

- (http1) Az okostelefonok története és térhódítása – <http://bestmobil.yolutions.hu/Tudastar/okostelefon> Utolsó látogatás: 2015.11.28.
- (http2) Online médiafogyasztás és szegénység – Zárótanulmány. INFONIA Alapítvány, 2015.04. <http://mte.hu/szegenyseg-es-online-media-letoltheto-az-mte-tanulmánya/> Utolsó látogatás: 2015. 12.03.
- (http3) Bolcsó Dániel: Hiába gondolja, ön se tud egyszerre több dologra figyelni. http://index.hu/tudomany/2015/12/07/hiaba_gondolja_on_se_tud_egyszerre_tobb_dologra_figyelni/ Utolsó látogatás: 2015.12.05.
- (http4) David Dobbs (2011): Beautiful brains. *National Geographic*, 2011.11. <http://ngm.nationalgeographic.com/2011/10/teenage-brains/dobbs-text> Utolsó látogatás: 2015.12.03.

A szerzők

Huszti Éva PhD. szociológus, főiskolai docens

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 4400 Nyíregyháza Sóstói u. 2-4.

Takács Péter PhD. statisztikus, főiskolai docens

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 4400 Nyíregyháza Sóstói u. 2-4.